

سیمای اخلاق پیوند اعضا در سینما و تلویزیون

نیره رئیس دانا*

استادیار، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

پیوند اعضا یکی از فناوری‌های قرن حاضر است که برای رشد و بالندگی به حمایت و پشتیبانی افکار عمومی جامعه نیاز دارد. اصولاً تصمیم‌گیری‌های اخلاقی در هر زمینه‌ای از جمله پیوند اعضا مبتنی بر اصول علمی، قوانین، تفکرات و ارزش‌ها است. رسانه‌های ارتباط جمعی به عنوان یکی از اصلی‌ترین کانالهای ارتباطی مردم و مسئولین امور در هر عصری بر حمایت و استقبال مردم از رویه‌ها و پدیده‌های نوین تاثیر گذارند. لذا پژوهش حاضر با هدف نقد و بررسی سیمای ارایه شده در فیلم‌های به نمایش درآمده در تلویزیون و سینمای ایران در زمینه رعایت موازین اخلاقی در پیوند قلب صورت گرفته است. در این پژوهش پس از کسب تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه با جست‌وجو در موتور جست‌وجوهای Google و Yahoo ابتدا عناوین فیلم‌هایی که به حوزه پیوند قلب پرداخته اند تهیه شده و سپس نسخه‌ای از فیلم‌هایی که در رابطه با پیوند قلب تهیه و در تلویزیون و سینمای ایران به نمایش درآمده اند، تهیه و توسط پژوهشگر که تحقیقاتی در زمینه پیوند قلب انجام داده است و با اصول و ارزشهای اخلاقی این حیطه آشنا است، مورد مشاهده و نقد قرار گرفتند. از مجموع هشت فیلم و سریال ارایه شده در سالیان اخیر، مواردی چون فروش اعضا، تخصیص عضو پیوندی به دوستان و بستگان، اخذ رضایت برای تخصیص توسط خانواده فرد نیازمند قلب، شبهه در اعلام مرگ مغزی، جدال بر سر تخصیص قلب پیوندی، رضایت گرفتن برای اهدای عضو توسط جراح پیوند و... به تصویر کشیده شده بودند که هیچیک مبتنی بر اصول و ارزشهای اخلاقی پیوند اعضا نیستند. با گذشت چند دهه از انجام پیوند قلب در ایران، فیلم‌هایی که در این رابطه تهیه شده اند، بیش‌تر به گیشه توجه داشته اند و با مشاهده این فیلم‌ها شبهات جدیدی در زمینه مسائل اخلاقی در پیوند قلب به طور خاص و پیوند اعضا به طور کلی ایجاد می‌شود این امر تلاش در جهت فرهنگ سازی برای اهدای عضو را به هدر خواهد داد. لزوم نظارت جدی تری بر فیلم‌های ساخته شده در زمینه مسائل پزشکی و بالاحص پیوند اعضا ضروری است.

واژگان کلیدی: پیوند قلب، فیلم، اخلاق پیوند اعضا

* Email: nr_dana@yahoo.com